

Thư gửi các em nhỏ Bahnar

Các em nhỏ Bahnar yêu quý,

Ta là Thần Chữ Viết và thông qua cuốn sách các em cầm trên tay, các em sẽ biết về lịch sử sáng tạo chữ viết tiếng Bahnar, tiếng mẹ đẻ của các em. Trước đây, người Bahnar chưa có chữ viết và tổ tiên các em chỉ giao tiếp với nhau qua lời nói. Nhờ chữ viết do các Bok (Cha) tạo ra, mà hiện nay các em có thể ghi lại ý nghĩ bằng tiếng mẹ đẻ, nhắn tin cho nhau bằng tiếng Bahnar và đọc sách để mở mang kiến thức.

Được dùng tiếng mẹ đẻ để nói chuyện, để ghi chép, nhắn tin là niềm hạnh phúc vô bờ, bởi tiếng mẹ đẻ là những âm thanh chúng ta được nghe từ lúc thơ bé và cảm thấy thân thuộc. Biết viết và biết đọc là một quyền năng và ta sẽ mở ra cho các em những chân trời mới. Hi vọng các em sẽ chăm chỉ học cả chữ của tiếng Việt (chữ Quốc ngữ) và chữ của người Bahnar: tiếng Việt là cầu nối để các em giao tiếp cùng các dân tộc khác trên dải đất Việt Nam, để chung sống và mở thêm các chân trời tri thức; chữ Bahnar để ghi lại tiếng mẹ đẻ của các em, để gìn giữ tiếng nói, bản sắc và tri thức của người Bahnar.

Thần Giấy Hlabar

Thư gửi các em nhỏ người Kinh

Các em nhỏ người Kinh yêu quý,

Chúng tôi mong muốn giới thiệu với các em cuốn truyện tranh *Thần Giấy Hlabar - Sử thi nhỏ về chữ viết Bahnar* để kể cho các em nghe về lịch sử chữ viết tiếng Bahnar.

Các em biết không, ngoài tiếng Việt, có khoảng 20 ngôn ngữ các dân tộc ở Việt Nam cũng có chữ viết hệ Latinh giống chúng ta. Các linh mục thừa sai đã tạo chữ viết hệ Latinh cho tiếng Việt (chữ Quốc ngữ) vào thế kỉ 17, hai thế kỉ sau họ lên truyền giáo ở Tây Nguyên và tạo chữ viết hệ Latinh cho tiếng Bahnar, rồi mới đến tiếng Xơ Đăng, Jrai, Cơ-ho...

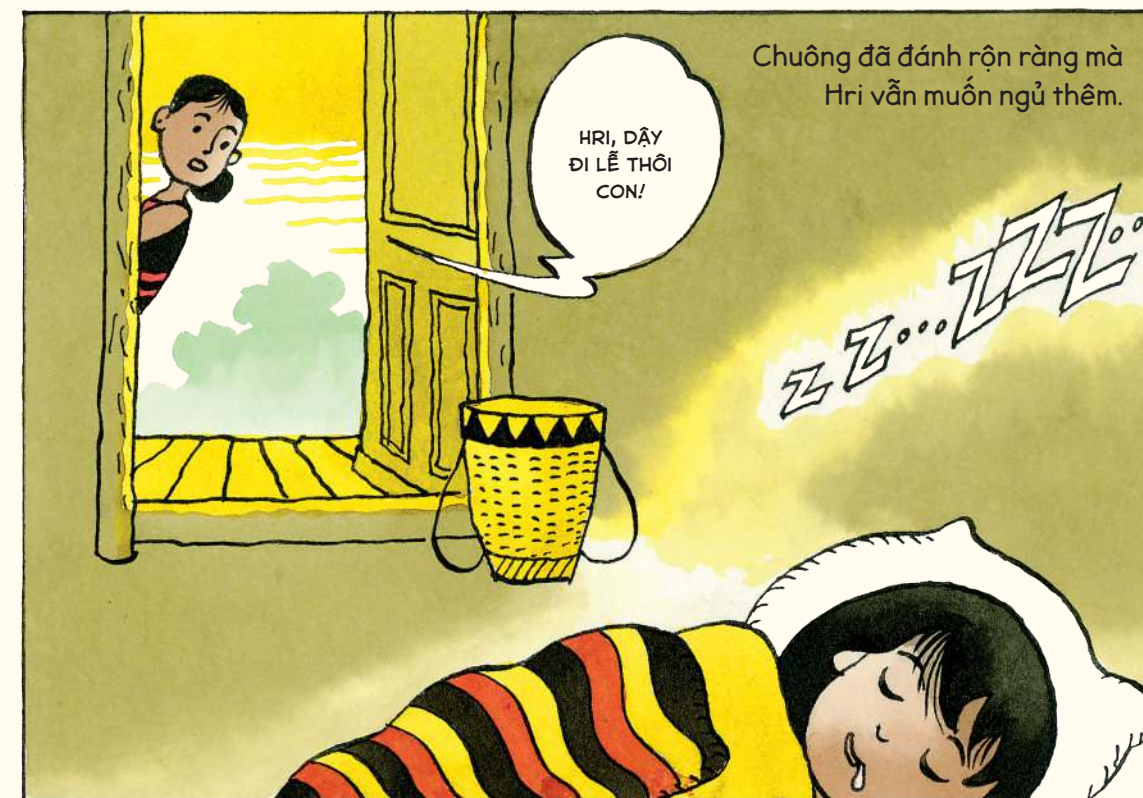
Chữ viết là “thần”, vị thần ấy mở ra cho chúng ta những cánh cửa tri thức và những kết nối. Người Kinh đã có vị “Thần chữ viết” từ cả ngàn năm nay, ấy vậy mà người Bahnar mới chỉ biết đến vị thần này từ giữa thế kỉ 19. Tuy nhiên, rất nhiều trẻ em Bahnar chưa biết viết hoặc đã được học rồi nhưng quên cách viết tiếng mẹ đẻ.

Các em rất may mắn vì được học bằng tiếng mẹ đẻ, tức là tiếng Việt ngay từ khi bắt đầu đi học, trong khi trẻ em nhiều dân tộc khác thì do không được học bằng tiếng mẹ đẻ nên gặp rất nhiều khó khăn. Các em cũng rất may mắn vì có nhiều sách, vở bằng tiếng Việt để đọc, trong khi số lượng sách vở bằng tiếng các dân tộc còn khiêm tốn.

Biết đọc, biết viết là một quyền năng. Chúng tôi hi vọng các em dùng quyền năng đó thật nhiều để mở mang tri thức; đồng thời tôn trọng và yêu mến các dân tộc khác sống trên đất nước Việt Nam và cả ở thế giới rộng lớn ngoài kia.

Phạm Thị Kiều Ly & Tạ Huy Long

Nhà Hri nằm giữa làng Kon Kơ Tu - một ngôi làng cổ của người Bahnar ở Tây Nguyên, nằm bên bờ sông Đăk Bla.

Đa số người Bahnar ở Kon Tum theo Công giáo, nên dân làng đi lễ rất đông.

TRONG TIẾNG BAHNAR,
KON KƠ TU CÓ NGHĨA
LÀ "LÀNG GỐC".

S ơ n g Đ ă k B l a

